

30.05.2025

עדכון על תוקפם של המכסים האמריקאיים לאור פסיקות בתי המשפט וצפי להמשך

בערב ה-28 במאי פסק בית המשפט האמריקאי לסחר בינלאומי (CIT-Court of International Trade) כי השימוש של הנשיא טראמפ בסמכויות חוק IEEPA (International Emergency Economic Powers Act) להטלת מכסים, הן המכסים ההדדיים (Reciprocal Tariffs) והן המכסים בגין משבר הפנטניל, חורג מגבולות סמכותו החוקית. בכך, על פניו, בוטלה החלות של המכסים בגובה 10% שהחילה ארה"ב על כלל העולם, ובפרט על ישראל, וגם בוטלה האפשרות להעלות המכסים לרמות עליהן הוכרז ב-2 לאפריל.

עם זאת, ב-29 במאי, בית המשפט הפדרלי לערעורים העניק צו מנהלי קצר-טווח המעכב זמנית את ביצוע פסיקת ה-CIT. משמעות צו זה היא שהמכסים ימשיכו לחול לעת עתה, ולפחות עד ה-9 ביוני.

בנוסף, הממשל האמריקאי ביקש צו עיכוב נוסף עד להכרעה בערעור, ובכך הוא מבקש שהמכסים יימשכו בפועל עד להחלטת בית המשפט העליון בנושא (תהליך שיכול לקחת גם שנה או שנתיים). נכון לעכשיו, טרם התקבלה החלטה לגבי צו זה וההכרעה בנושא צפויה בין ה-7 ביוני ל-9 ביוני, אז יתבהר האם המכסים מושהים בפועל עד לקבלת החלטה אחרת או שהממשל ימשיך להחיל אותם.

הבהרות נוספות:

- במידה והמכסים שהוטלו מתוקף חוק IEEPA יבוטלו, הממשל האמריקאי יפעל להטיל מכס גלובלי מתוקף חוקים ומנגנונים אחרים. Section 122 of the 1974 trade law מאפשר להטיל מכס של 15% ל-150 ימים ויש סיכוי סביר שיעשה שימוש בו באופן זמני. בטווח הארוך יותר ניתן להטיל מכסים במסגרת Section 232 ו-Section 301, אך הם יכולים לחול רק לאחר חקירה ממושכת אשר מצריכה זמנים מוגדרים מראש של מתן אפשרות להערות מהציבור ומגופים נוספים (מטה מצוי פירוט של מנגנונים אלה). בכל מקרה צפויה התרחבות של חקירות מסוג זה ובעקבותיהן מכסים שיוטלו על סקטורים נוספים או מדינות ספציפיות, מאחר ומנגנון זה להטלת מכסים "חסין" יותר לביקורת שיפוטית. עם זאת, למנגנונים הללו יש מטרה ויעוד ספציפים (כפי שמפורט מטה) ושימוש באופן שחורג מהם גם עשוי לגרור תביעות בנושא בבתי המשפט המקומיים.
- המכסים שהוטלו עד כה מתוקף חוקים וסעיפים אחרים כמו למשל המכסים מתוקף חקירות של Section 232 בגובה 25% על פלדה ואלומיניום והמכסים על כלי רכב וחלקיהם, אינם מושפעים מהפסיקות האחרונות והם ימשיכו לחול. כך גם לגבי מכסים מסוג זה שעתידיים לחול על שבבים, תרופות, חלקי מטוסים, נחושת, מחצבים נדירים ועוד.
- ייתכן כי בעקבות הפסיקה של ביטול המכסים יידרש הממשל האמריקאי להשיב ליבואנים האמריקאים כספים שכבר נגבו במסגרת מכסי IEEPA. יבואנים ששילמו מכסים אלו עשויים לקבל אפשרות להגיש ערעור בנושא

לרשות המכס האמריקאית (CBP) ולדרוש החזר. עם זאת, טרם ברור אם החזרים אלו יתבצעו בפועל כל עוד ההליך המשפטי טרם הושלם.

הרחבה על מנגנונים אמריקאיים נוספים שיאפשרו הטלת מכסים בטווח הארוך:

Section 232

סעיף זה מאפשר לנשיא ארה"ב להטיל מכסים או מגבלות על יבוא מוצרים, אם יבואם פוגע בביטחון הלאומי של ארה"ב. בדרך כלל, חקירה לפי סעיף זה מנוהלת על ידי משרד המסחר האמריקאי. דוגמה בולטת לכך הן המכסים שהוטלו על יבוא פלדה ואלומיניום ב-2018 וב-2025, בטענה שתעשיות אלו חיוניות לתשתית הביטחונית והכלכלית של המדינה.

Section 301

סעיף זה מאפשר לארה"ב להטיל מכסים בתגובה לפעולות סחר בלתי-הוגנות מצד מדינות אחרות, כגון הפרות קניין רוחני, סובסידיות לא חוקיות או חסמי-סחר מפלים. חקירות לפי סעיף 301 מנוהלות על ידי משרד נציג הסחר האמריקאי (USTR). הדוגמה המוכרת ביותר הן המכסים שהוטלו על סין בשנת 2018 בעקבות חקירת ההפרות הסיניות בתחום הקניין הרוחני.

נכתב על ידי נספחות משרד הכלכלה והתעשייה בווישינגטון